

БИСМИЛЛААҲИР РОҲМАНИР РОҲИЙМ

Имом Ҳусайн (алайҳис салом) га аза тутиш бидъат амал бўлиб, мусулмончилик хулқига тўғри келмайдими?!

Охирги кунларда салафийлик ёхуд тўғрироғи ваҳобийлик ақидасининг тарафкашлари Аҳли-Байт издошларининг шаҳидлар Саййиди ва Сарвари бўлган Имом Ҳусайн (алайҳис салом) мусибатларида азадор бўлиб, кўз ёш тўкишлари ҳақида айрим шубҳаларни илгари суриб, ўзларининг ғаразли фикр-мулоҳазаларини билдиришган. Биз ушбу асаримизда дастлаб айтилган шубҳаларни тўлиқ келтириб, бу борада ўзимизнинг илмий-таҳлилий жавобларимизни тақдим этгаймиз:

«Рофизийлар, шиалар ва бошқа фирқаларнинг бидъат йўлларига тушмаслиги керак, йиғлаб-сиқтаб, фарёд кўтариб, аза тутишлар ярамайди. Чунки бундай хатти-ҳаракатлар мусулмончилик хулқига тўғри келмайди. Агар мусулмончилик хулқида дод-фарёд солиб, ўнгу сўлга қарамай ҳар ёққа лаънатлар ёғдириб мотам тутиш бўлсайди, Ҳусайннинг бобоси, коинотнинг қуёши - Пайғамбаримизнинг (алайҳиссалом) вафоти кунини бунга лойиқроқ эди».

Ушбу шубҳага жавобан илк навбатда шуни айтиш лозимки, шиаларнинг Муҳаррам ойида Имом Ҳусайн (алайҳис салом) мусибатларини хотирлаб мотам ва таъзия маросимларини барпо этишлари уларнинг Муҳаммад Расулулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) Аҳли-Байтларига бўлган чуқур муҳаббатлари учундир. Бу борада Аллоҳ таоло Ўзининг ҳикматли каломи бўлмиш Қуръони Каримда бизга шундай кўрсатма берган:

﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ﴾

[Эй, Муҳаммад (с.а.о), мусулмонларга] айтгин: «Мен сизлардан бу даъватим эвазига ажр-мукофот эмас, фақат яқинларимга [Аҳли-Байтимга] муҳаббатли бўлишнигина сўрайман, холос» (Шўро сураси, 23-оят).

Ушбу ояти каримага биноан, Пайғамбаримиз Аҳли-Байтларига бўлган муҳаббатимиз сабабли уларнинг бошларига келтирилган бало-мусибатларни ёдга олиб, кўз ёши тўкиб йиғласак ва аза тутсак, бидъат йўлларига тушган бўламизми?! Лекин агар бошқа тоифадаги мусулмонлар сингари юқоридаги оятга амал қилмай, Расулулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) Аҳли-Байтларига нисбатан бепарво ва бепарқ бўлсак, унда ҳидоят ва тўғри йўлда юрган мусулмонлар саналамизми?! Қандай ҳам асоссиз ва бемаъни гап!!

Биз яшаётган ҳозирги кунда Пайғамбаримиз Аҳли-Байтларига қандай йўл билан меҳр ва муҳаббат кўрсатишимиз мумкин? Агар у улуғ зотларни,

уларнинг қиёматгача тенги бўлмаган фидокорликларини, Ислом умматининг хидояти учун қилган улкан ишларини хотирлаш ҳамда уларнинг мусибатларида ғамгин ва азадор бўлиб, у улуғ зотларнинг хотираси ва номини сақлаб қолишдан бошқа қандай йўл билан Аҳли-Байтга бўлган меҳр-у муҳаббатимизни изҳор этишимиз мумкин? Бошқалар каби бефарқ ва бепарво бўлиш билан нимага эришишимиз мумкин?!

Агар Сарвари коинот Муҳаммад Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг кўрсатмалари асосида ул зотнинг Аҳли-Байтларига азадор бўлиб, таъзия очсак, унда «*бундай хатти-ҳаракатлар мусулмончилик хулқига тўғри келмайди*», деган гап қай даражада ўринли бўлади, деб ўйлайсиз?!

Шубҳасиз, Ислом тарихида ачинарли ва унутилмас мусибатлардан бири Қарбало заминида рўй берган Ашуро кунининг ўта оғир ва дардли воқеасидир. Пайғамбаримиз Муҳаммад Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) ушбу воқеа ҳақида кўп маротаба сўз очиб, унинг қандай содир бўлишини олдиндан хабар бериш чоғида неваралари Имом Ҳусайннинг мазлум ҳолда шаҳид бўлишига кўз ёш тўкиб йиғлаганлар. Зероки ул зот Ислом уммати кейинчалик дуч келадиган воқеа-ҳодисалардан ваҳий ва илоҳий илм орқали хабардор бўлиб, ушбу ҳақиқатларни турли ўринларда мусулмонларга айтиб берардилар. Шу боис, ул зот Имом Ҳусайн (алайҳис салом)нинг келажакда шаҳид бўлиши ва унинг Ислом уммати орасидаги улкан таъсири ҳақида шундай марҳамат қилганлар:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ لِقَتْلِ أَحْسَنِ حَرَارَةٍ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لَا تَبْرُدُ أَبَدًا».

«Албатта, Ҳусайннинг қатл этилиши мўминлар қалбида ҳеч қачон совимайдиган ҳароратни юзага келтиради».

Манба: Муҳаддис Нурий, «*Мустадракул васоил*», 10-жилд, 318-бет, 12084-ҳадис.

Пайғамбаримиз Муҳаммад Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) Имом Ҳусайн (алайҳис салом)нинг таваллуд топган кунида йиғлайдилар. Бу ҳақда Ҳофиз Аҳмад ибн Ҳусайн Байҳақий, Али ибн Ҳусайн (а.с)дан ва ул ҳазрат Асмо бинти Умайсдан шундай ривоят қиладилар:

«Мен Ҳасан ва Ҳусайн тугилганида бувингиз Фотима (саломуллоҳи алайҳо)нинг дояси эдим. Ҳусайн (а.с) дунёга келганида, Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) менга: «Эй Асмо, боламни менинг ёнимга олиб кел», дедилар. Ҳусайнни оқ матога ўраб, ул зотнинг қўлларига бердим. Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) боланинг ўнг қулогига азон, чап қулогига иқомат айтдилар.

Сўнг болани қучоқларига олиб йигладилар! Шунда мен ул зотга ота-онам сизга фидо бўлсин! Нега йиглаяпсиз? дедим. У ҳазрат менга: «Ўғлимга йиглаяпман!», дедилар. Мен ул зотга: Бола эндигина туғилган бўлса, дедим. У зот: «Эй Асмо, бир гуруҳ золимлар ўғлимни ўлдирадилар. Аллоҳ таоло шафоатимни уларга ато этмасин!», дедилар. Кейин ул ҳазрат: «Эй Асмо, буни Фотимага айтмагин! Чунки унинг эндигина кўзи ёришган», дедилар».

Манба: Ҳофиз Абул Муаййид Хоразмий, «Мақталул Ҳусайн», 1-жилд, 88-бет, олтинчи фасл: Ҳасан ва Ҳусайн фазилатлари.

Исломдаги ушбу мотам мажлиси Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг уйларида Имом Ҳусайн (алайҳис салом) мусибатида ўтказилган биринчи мотам мажлиси эди. Ўша кунга қадар дунё аҳли боланинг туғилган кунда қувонч-шодлик ва хурсандчилик мажлиси ўтказиш ўрнига мотам мажлиси ўтказилганини ва янги туғилган боланинг дастлабки соатидаёқ, қувонч ила табриклаш ўрнига боланинг шаҳид бўлиши ҳақида хабар берилишини эшитмаган эди! Тарих Одам Ато алайҳиссаломдан то қиёматгача бундай воқеа-ҳодисани кўрмаган! Фарзанд дунёга келган илк чоғдаёқ қувончли совғалар ўрнига фарзанднинг Қарбало заминида ўта аянчли ва фожеали тарзда қатл қилиниши ҳақида олдиндан хабар берилгани тарих бўйлаб Имом Ҳусайн (алайҳис салом)дан бошқа ҳеч бир киши ҳақида келмаган!

Аҳли суннатнинг йирик ҳадисчи олимларидан бўлган Ҳоким Нисобурий ўзининг «Ал-Мустадраку алас-соҳиҳайн» номли китобида Умму Фазлдан Имом Ҳусайн (алайҳис салом)нинг дунёга келишлари ҳақида шундай ривоят қилади:

Мен Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг ҳузурларига шарафёб бўлиб, кеча жуда кўрқинчли туш кўрганимни у зотга айтдим. У зот менга: «Тушингни айтиб бер», дедилар. Мен дедим: Тушимда сизнинг муборак танангиздан бир парча узилиб, менинг этагимга тушганини кўрдим! Шунда ул ҳазрат дедилар:

«رَأَيْتَ خَيْرًا تَلَدَ فَاطِمَةَ غَلَامًا فَيَكُونُ فِي حَجْرِكَ. فَوَلَدَتْ فَاطِمَةَ الْحَسِينَ فَكَانَ فِي حَجْرِي كَمَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَدَخَلْتُ يَوْمًا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَوَضَعْتَهُ فِي حَجْرِهِ ثُمَّ حَانَتْ مِنِّي الْإِنْفَاتُ فَإِذَا عَيْنَا رَسُولَ اللَّهِ تَهْرَقَانِ مِنَ الدَّمْعِ فَقُلْتُ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَبَايَ أَنْتَ وَأُمِّي مَا لَكَ؟ قَالَ: أَتَانِي جِبْرَائِيلُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ، فَأَخْبَرَنِي أَنَّ أُمَّتِي سَتَقْتُلُ ابْنِي، فَقُلْتُ هَذَا؟ فَقَالَ: نَعَمْ وَأَتَانِي تَرِبَةٌ مِنْ تَرِبَتِهِ حَمْرَاءَ».

«Яхши туш кўрибсан! Фотима ўғил бола дунёга келтиради ва у бола сенинг этагингда катта бўлади». Орадан бироз вақт ўтгач, Фотима Ҳусайнни дунёга келтирди. Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) айтганларидек бола менинг қарамоғимда эди. Бир куни мен Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг

ҳузурларига бориб, болани у зотнинг қучоқларига қўйдим. Кейин у зот болани эркалаётиб, ногаҳон муборак кўзлари ёшга тўлиб йиғладилар. Мен: «Эй Аллоҳнинг Пайгамбари, отам ва онам сизга фидо бўлсин! Сизга нима бўлди?», дедим. Шунда ул зот дедилар:

«Жаброил *(алайҳис салом)* менинг ёнимга келиб, умматим ўғлим Хусайнни ўлдириши ҳақида менга хабар берди. Шунда мен: «Бу боламними?», дедим. Жаброил *(алайҳис салом)*: «Ҳа, шу болангизни», деди ва менга унинг [Карбалонинг] тупрогидан бўлган бир қизил тупроқ берди».

Ҳоким Нисобурий ушбу ҳадисни ривоят қилгач, айтади:

«هذا حديث صحيح على شرط الشيخين ولم يخرجاه».

«Ушбу ҳадис Имом Бухорий ва Имом Муслимларнинг шартига кўра, саҳиҳ саналади, гарчи у иккаласи ушбу ҳадисни ривоят қилмаган бўлсалар-да».

Манба: Ҳоким Нишобурий, «Ал-Мустадраку алас-соҳиҳайн», 3-жилд, 176-бет. Ибн Асокир, «Тариху мадинати Дамашқ», 14-жилд, 197-бет. Ибн Касир, «Ал-Бидоятун ван-Ниҳояҳ», 6-жилд, 258-бет. Ал-Муттақил Ҳиндий, «Канзул уммол», 12-жилд, 123-бет. Шайх Сулаймон Қундузий Ҳанафий, «Янобийъул маваддаҳ», 3-жилд, 8-бет. Ибн Саббоғ Моликий, «Ал-фусулун муҳиммаҳ фий маърифатил аиммаҳ», 2-жилд, 760-бет. Микризий, «Имтоъул асмоъ», 12-жилд, 237-бет. Солиҳий Шомий, «Субулул ҳудо вар-рошод», 10-жилд, 154-бет.

Пайғамбар *(соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)* Уммул Мўминин [мўминларнинг онаси] Умму Саламининг уйларида Имом Хусайн *(алайҳис салом)*нинг Карбало заминидаги мусибатини хотирлаб азадор бўладилар. Бу ҳақда Умму Салама шундай ривоят қилганлар:

Ҳасан ва Хусайн менинг уйимда Пайғамбар *(соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)*нинг кўз олдларида ўйнаб юришганди. Шу пайт ҳазрати Жаброил *(алайҳис салом)* ерга тушиб Пайғамбарга деди:

«يا مُحَمَّد! إِنَّ أُمَّتَكَ تَقْتُلُ ابْنَكَ هَذَا مِنْ بَعْدِكَ فَأَوْمَأْ بِيَدِهِ إِلَى الْحُسَيْنِ فَبَكَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَوَضَعَهُ إِلَى صَدْرِهِ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَدَيْعَةٌ عِنْدَكَ هَذِهِ التَّرْبَةُ وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَا أُمَّ سَلْمَةَ إِذَا تَحَوَّلَتْ هَذِهِ التَّرْبَةُ دَمًا فَاعْلَمِي أَنَّ ابْنِي قَدْ قُتِلَ».

«Эй Муҳаммад, сизнинг умматингиз бу ўғлингизни сиздан кейин ўлдиради, деб қўли билан Хусайнга ишора қилди. Шунда Расулуллоҳ *(соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)* йиғладилар-да, Хусайнни қучоқлаб, бағриларига босдилар. Сўнг ул зот менга: «Бу тупроқ сенинг наздингда омонат бўлсин!», дедилар-да, сўзларида

давом этиб: «Эй Умму Салама, қачон бу тупроқ қонга айланса, билгинки, ўғлим Хусайн ўлдирилган бўлади», дедилар».

Манба: Ҳофиз Нуриддин Али ибн Абу Бакр Ал-Ҳайсамий, «Мажмаъуз-завоид ва манбаъул-фавоид», 9-жилд, 189-бет, Бобу маноқибил Хусайн ибн Али.

Уммул Мўминин [мўминларнинг онаси] Умму Салама онамиз ушбу воқеани қуйидагича ҳам ривоят қилганлар:

كان رسول الله صلى الله عليه وسلم جالسًا ذات يوم في بيته، فقال: لا يدخل عليَّ أحد، فانتظرت فدخل الحسين رضي الله عنه، فسمعت نشيج رسول الله صلى الله عليه وسلم يبكي، فاطلعت فإذا حسين في حجره والنبي صلى الله عليه وسلم يمسح جبينه وهو يبكي، فقلت: والله! ما علمت حين دخل، فقال: إنَّ جبريل عليه السلام كان معنا في البيت فقال: تحبُّه؟ قلت: أما من الدنيا فنعيم، قال: إنَّ أمتك ستقتل هذا بأرض يقال لها كربلاء، فتناول جبريل عليه السلام من تربتها فأراها النَّبيَّ صلى الله عليه وسلم، فلمَّا أحيط بحسين حين قتل، قال: ما اسم هذه الأرض؟ قالوا: كربلاء، قال: صدق الله ورسوله أرض كرب و بلاء.

«Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) бир куни менинг уйимда ўтиргандилар. Шунда у зот менга: «Ҳеч ким менинг олдимга кирмасин», дедилар. Мен қараб тургандим. Хусайн разияллоҳу анҳу уйга кириб келди. Шунда мен Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг йиғи товушларини эшитдим. Бошимни кўтариб қарасам, Хусайн у зотнинг қучоқларида ва Пайгамбар (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) йиғлаган ҳолда унинг пешонасини силаб-сийтардилар. Шунда мен: «Аллоҳга қасамки, Хусайннинг кириб келганини пайқамабман!», дедим. У зот: «Уйда Жаброил (алайҳис салом) биз билан бирга эди. Шунда у менга: «Бу фарзандингизни севасизми?», деди. Мен: «Ҳа, бу дунёда албатта», дедим. У менга: «Умматингиз бу фарзандингизни Карбало деган заминда ўлдиради», деди. Шунда Жаброил (алайҳис салом) у ернинг тупрогидан бир оз олиб, уни Пайгамбар (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)га кўрсатди. Имом Хусайн ҳар томондан қуршаб олиниб ўлдириляётган пайтда: «Бу ернинг номи нима?», деб сўрадилар. Ул ҳазратга: Бу ернинг номи «Карбало», деб айтилди. Имом Хусайн: «Аллоҳ ва Унинг Расули тўғри сўзладилар. Бу ер бало ва мусибатлар заминидир», дедилар».

Манба: Табароний, «Ал-Мўъжамул Кабийр», 3-жилд, 108-бет. Ҳофиз Нуриддин Али ибн Абу Бакр Ал-Ҳайсамий, «Мажмаъуз-завоид ва манбаъул-фавоид», 9-жилд, 188-бет, Бобу маноқибил Хусайн ибн Али.

Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) Уммул Мўминин [мўминларнинг онаси] Оиша онамизнинг уйда ҳам Имом Хусайн (алайҳис салом)нинг мусибатини ёдга олиб йиғладилар. Бу ҳақда Оиша онамиз ривоят қилиб айтадилар:

Бир куни ҳазрати Жаброил (алайҳис салом) Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг ҳузурларига келиб, Аллоҳ таоло томонидан ул зотга ваҳий келтирди. Шу пайт Ҳусайн Пайғамбарнинг ёнларига келди-да, ул ҳазратнинг елкаларига ва белларига чиқиб ўйнай бошлади. Ҳазрати Жаброил (алайҳис салом) у зотга деди:

«يا مُحَمَّد! إِنَّ أُمَّتَكَ سَتَفْتَنَنَّ بَعْدَكَ وَتَقْتُلَنَّ ابْنَكَ هَذَا مِنْ بَعْدِكَ وَمَدَّ يَدَهُ فَأَتَاهُ بِتُرْبَةٍ بَيْضَاءَ وَقَالَ: فِي هَذِهِ الْأَرْضِ يَقْتُلُ ابْنَكَ اسْمُهَا الطُّفُّ. فَلَمَّا ذَهَبَ جَبْرَائِيلُ خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَصْحَابِهِ وَالتُّرْبَةَ فِي يَدِهِ وَفِيهِمْ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَعَلِيٌّ وَحَدِيْفَةُ وَعَمَّارٌ وَابُو ذَرٍّ وَهُوَ يَبْكِي، فَقَالُوا: مَا يُبْكِيكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَقَالَ: أَخْبَرَنِي جَبْرَائِيلُ أَنَّ ابْنَ الْحُسَيْنِ يُقْتَلُ بَعْدِي بِأَرْضِ الطُّفِّ وَجَائِي بِهَذِهِ التُّرْبَةَ فَأَخْبِرْنِي أَنَّ فِيهَا مَضْجَعَهُ».

«Эй Муҳаммад, умматингиз сиздан кейин фитналар қилиб, бу ўглингизни ўлдиргайлар. Шунда Жаброил (алайҳис салом) қўлини чўзиб, оқ рангли тупроқ олиб келиб деди: «Сизнинг ўглингиз шу заминда ўлдирилади. У ернинг исми Тафдир! [Карбало чўлига «Таф» ҳам дейилади]». Ҳазрати Жаброил (алайҳис салом) Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) ёнларидан кетгач, ул зот қўлларига ўша тупроқни тутиб йиглаган ҳолда Абу Бакр, Умар, Али, Ҳузайфа, Аммор ва Абу Зардан иборат бир гуруҳ саҳобалар олдига чиқдилар. Улар: «Эй Аллоҳнинг Расули, сизнинг йиглашингизга нима сабаб бўлди?», деб сўрашди. Ул ҳазрат уларга: «Ҳазрати Жаброил (алайҳис салом) ўғлим Ҳусайннинг менадан кейин «Таф» деган заминда ўлдирилиши ҳақида менга хабар бериб, ушбу тупроқни менга олиб келди ва унинг қабри ўша ерда бўлиши ҳақида менга хабар берди», дедилар».

Манба: Мовардий, «Иъломун-Нубувваҳ», 83-бет. Ибн Ҳажар Ҳайтамий, «Ас-Савоиқул муҳриқаҳ», 192-бет, 3-фасл: Ҳусайн ибн Али ҳақидаги ҳадислар. Ҳофиз Нуриддин Али ибн Абу Бакр Ал-Ҳайсамий, «Маъжаъуз-завоид ва манбаъул-фавоид», 9-жилд, 188-бет, Бобу маноқибил Ҳусайн ибн Али. Табароний, «Ал-Муъжамул Кабийр», 3-жилд, 107-бет.

Ушбу маъно-мазмунда Уммул Мўминин Оишадан кўплаб ҳадислар ривоят қилинган.

Пайғамбаримиз Муҳаммад Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) ҳамда у зотнинг саҳобалари Имом Ҳусайн (алайҳис салом) шаҳид бўлишлари ҳақида хабардор бўлганларида кўз ёш тўкиб йиғлайдилар. Бу ҳақда Аҳли суннатнинг буюк олимларидан бўлган Ибн Аъсам ал-Куфий Ибн Аббосдан ривоят қилади:

Имом Ҳусайн (алайҳис салом)нинг икки ёшли гўдаклик чоғлари эди. Пайғамбар (с.а.в) сафарга ҳозирлик кўраётиб, сафарнинг илк қадамларидаёқ ногаҳон

тўхтаб: *إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ* «Албатта, биз Аллоҳникимиз ва албатта, биз Унга қайтувчилармиз», дедилар-да, муборак кўзларидан ёш оқиб йиғладилар. Саҳобалар у зотнинг йиғлашлари сабабини сўрашганида, у зот уларга:

«هذا جبرئيل يخبرني عن أرض بشط الفرات يقال لها كربلاء يقتل فيها الحسين بن فاطمة».

«Бу Жаброил (алайҳис салом) Фурот дарёси бўйидаги Карбало деб айтиладиган ер ҳақида менга хабар бермоқда. Фотиманинг ўгли Хусайн ўша ерда ўлдирилар экан».

Саҳобалар Пайғамбар (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)дан Имом Хусайн (алайҳис салом)нинг қотили ҳақида сўрашганида, у зот шундай дедилар:

«رجل يقال له يزيد وكأني أنظر إلى مصرعه ومدفنه».

«Фарзандимнинг қотили Язид деган кишидир. Гўё мен Хусайннинг ўлдирилган ва дафн этилган жойини кўриб тургандекман».

Кейин Сарвари олам ғамгин ва хафа ҳолда сафарни давом эттирмай, Мадинага қайтдилар. Ул зот хутбаларини тугатгач, ўнг қўлларини Имом Ҳасаннинг бошига, чап қўлларини эса Имом Хусайннинг бошига қўйдилар. Сўнгра муборак қўлларини осмонга кўтариб:

«اللَّهُمَّ، إِنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ وَنَبِيُّكَ، وَهَذَا نِ أَطَائِبُ عِرَّتِي، وَخِيَارُ دُرِّيَّتِي وَأُرُومِي، وَمَنْ أُخْلِفُهُمَا فِي أُمَّتِي، وَقَدْ أَخْبَرَنِي جِبْرَائِيلُ أَنَّ وَلَدِي هَذَا مَقْتُولٌ مَخْدُولٌ، اللَّهُمَّ فَبَارِكْ لَهُ فِي قَتْلِهِ، وَاجْعَلْهُ مِنْ سَادَاتِ الشُّهَدَاءِ، اللَّهُمَّ وَلَا تُبَارِكْ فِي قَاتِلِهِ وَخَاذِلِهِ، وَأَصْلِهِ حَرَّ نَارِكَ، وَاحْشُرْهُ فِي أَسْفَلِ دَرَكِ الْجَحِيمِ».

«Эй Аллоҳим, Муҳаммад Сенинг банданг, элчинг ва пайғамбарингдир. Ва бу иккиси менинг Аҳли-Байтимнинг покизалари ва зурриётимнинг танланганлари ҳамда менинг аслим ва илдизимдирлар. Мен бу иккисини умматим орасида ворисим ва давомчим қилиб қолдираман. Жаброил (алайҳис салом) бу ўғлимнинг ўлдирилиши ва ёрдамчисиз қолдирилиши ҳақида менга хабар берди. Эй Аллоҳим, Хусайнга шаҳидликни муборак этгин ва уни шаҳидлар сарвари қилгин! Эй Аллоҳим, унинг қотилига ҳам, хорловчисига ҳам хайр-барака ато этмагин! Уни Ўз дўзахингнинг ҳароратли оловига киргизгин ва унга жаҳаннамнинг энг паст даражасидан жой бергин», дедилар.

قال: وَضِعَّ النَّاسُ فِي الْمَسْجِدِ بِالْبَكَاءِ. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:

Пайғамбар (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг сўзлари бу ерга етгач, масжидда ҳозир бўлган кишилар баланд овозда фарёд кўтариб йиғлай бошлашди. Шунда Сарвари коинот уларга юзланиб:

«أَتَبْكُونَ وَلَا تَنْصُرُونَهُ؟».

«Йиғлайсизлар-у, унга ёрдам бермайсизларми?», дедилар.

ثم نزل علي المنبر ولم يبق أحد من المهاجرين والأنصار إلا واستيقن أن الحسين مقتول.

Сўнгра Пайғамбар (с.а.в) минбардан тушдилар. Муҳожир ва ансорлардан иборат саҳобалардан бирор киши қолмадики, Имом Ҳусайннинг шаҳид бўлишига ишонч ҳосил қилмаган бўлсин.

Шундан сўнг ул зот масжиддан ташқарига чиқдилар ва бир неча вақтдан сўнг у зотнинг ранглари ўзгарган ва юзлари қизарган ҳолда масжидга қайтиб келиб, кўзлари ёшли ҳолда дедилар:

«أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي خَلَفْتُ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَعِزَّتِي أَهْلَ بَيْتِي وَمِرَاجَ مَائِي وَمَرْيَ، لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ، وَإِنِّي لَا أَسْأَلُكُمْ فِي ذَلِكَ إِلَّا مَا أَمَرَنِي رَبِّي أَنْ أَسْأَلَكُمْ الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى، فَانظُرُوا أَنْ لَا تَلْفُوتَنِي عِدَا عَلَى الْحَوْضِ، وَقَدْ أَبْغَضْتُمْ عِزَّتِي وَظَلَمْتُمُوهُمْ».

«Эй одамлар, мен сизларнинг орангизда икки қимматбаҳо нарсани қолдираман; Аллоҳнинг китоби – Қуръон ҳамда Аҳли-Байтим, хонадоним аҳлидир. Улар менинг ҳаётим суви билан қоришган ва вужудим меваси бўлган кишилардир. Бу иккиси Кавсар ҳовузи ёнида менинг ҳузуримга кириб келгунга қадар зинҳор бир-биридан ажралмас. Ва мен фақат Парвардигорим менга буюрган нарсанигина сиздан сўрайман, холос. У ҳам бўлса, Аҳли-Байтимга нисбатан муҳаббатли бўлишингиздир. Демак, қарангиз, эртага қиймат кунда Кавсарнинг ёнида менинг Аҳли-Байтни ёмон кўрган ва уларга зулм-жабр қилган ҳолингизда мен билан учрашмангиз».

Манба: Аҳмад ибн Аъсам ал-Куфий, «Ал-Футуҳ», 4-жилд, 326-бет. Ибн Намо Ҳиллий, «Мусийрул аҳзон», 18-бет. Саййид ибн Товус, «Ал-Луҳуф фий қотлаа аттуфуф», 14-бет.

Аҳли суннатнинг юқоридаги мўътабар манбаларида келган ҳадиси шарифлардан пайғамбаримиз Муҳаммад Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг ўзлари Имом Ҳусайн (алайҳис салом) мусибатларида аза тутишнинг асосчиси эканликлари ҳамда Карбало фожеасини хотирлаб азадор бўлиш Пайғамбаримиздан бизга **МЕРОС** ва **СУННАТ** эканлиги ва натижада ушбу амал бидъат эмаслиги ошкора маълум бўлади. Ҳаттоки, юқоридаги ривоятга

кўра, Сарвари оламнинг саҳобалари ул зотдан Имом Хусайн *(алайҳис салом)*га нисбатан Карбало заминда рўй берадиган фожеа ва мусибатларни эшитганларида фарёд кўтариб, баланд овозда йиғлайдилар.

Юқоридаги маълумотлардан ташқари, *«йиғлаб-сиқтаб, фарёд кўтариб, аза тутишлар ярамайди. Чунки бундай хатти-ҳаракатлар мусулмончилик хулқига тўғри келмайди»*, деб айтилган гап нақадар асоссиз ва бемаъни эканлигини билиш учун эътиборингизни Уммул Мўминин Оишанинг аза тутиши ҳақидаги ривоятга жалб этамиз:

Аҳмад ибн Ҳанбал ўзининг *«Ал-Муснад»* номли китобида Уммул Мўминин Оишадан шундай ривоят қилади:

«*مات رسول الله صلى الله عليه وسلم ... وقمت ألتدم، أضرب صدري، مع النساء وأضرب وجهي.*».

«Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) вафот этганларида аёллар билан бирга йиғлаб-сиқтаб, кўксимга урар ва юзимга урар эдим».

Манба: Аҳмад ибн Ҳанбал, *«Муснаду Аҳмад ибн Ҳанбал»*, 6-жилд, 274-бет. Муҳаммад ибн Ал-Жарийр Ат-Табарий, *«Тарихут-Табарий»*, 2-жилд, 441-бет. Ибн Асир Ал-Жазарий, *«Ал-Комилу фит-тарих»*, 2-жилд 323-бет. Ибн Ҳишом Ал-Хумайрий, *«Ас-Сийратун Набавийяҳ»*, 4-жилд, 1069-бет. Ибн Касир, *«Ас-Сийратун Набавийяҳ»*, 4-жилд, 477-бет ва яна Ибн Касир, *«Ал-Бидоятун ван-Ниҳояҳ»*, 5-жилд, 261-бет.

Хўш, энди ўзингиз айтинг-чи, Уммул Мўминин Оиша онамизнинг Сарвари коинот вафот этганларида йиғлаб-сиқтаб, фарёд кўтариб, кўксига ва юзига уриши бидъат бўлганми?! Оиша онамиз бу ишлари билан бидъат амални бажарганларми?! Ва бундай хатти-ҳаракатлар мусулмончилик хулқига тўғри келмайди, деб айтишга журъат эта оласизми?!

Яна бу борада *«Саҳиҳи Бухорий»* китобида пайғамбаримиз Муҳаммад Расулulloҳ *(соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)* вафотларидан сўнг у зотнинг нурийддалари ҳазрати Фотимаи Заҳро *(саломуллоҳи алайҳо)* оталарининг мотамларида куюниб, нола қилиб кўз ёши тўккан ҳолда аза тутганлари ҳақида шундай ривоят қилинган:

٤١٩٣ - حدثنا سليمان بن حرب: حدثنا حماد، عن ثابت، عن أنس قال: لَمَّا ثُقِّلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَعَلَ يَتَغَشَاهُ، فَقَالَتْ فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَامُ: وَكَرِبَ أَبَاهُ، فَقَالَ لَهَا: «لَيْسَ عَلَيَّ أَيْبُكَ كَرْبٌ بَعْدَ الْيَوْمِ». فَلَمَّا مَاتَ، قَالَتْ: يَا أَبَتَاهُ، أَجَابَ رَبَا دَعَاهُ، يَا أَبَتَاهُ، مِنْ جَنَّةِ الْفَرْدُوسِ مَأْوَاهُ، يَا أَبَتَاهُ، إِلَى جَبْرِيلَ نَنَعَاهُ. فَلَمَّا دَفِنَ، قَالَتْ فَاطِمَةُ عَلَيْهَا السَّلَامُ: يَا أَنْسُ! أَطَابَتْ أَنْفُسَكُمْ أَنْ تَحْتَوُوا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ التُّرَابَ.

Анас ибн Молик розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг хасталиги оғирлашиб, у зотнинг беморлик оғриги ҳушдан кетиш ҳолатларига етгач, Фотима (алайҳас салом) дедилар: Оҳ, отам қанчалар дард чекмоқдалар. Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) қизларига: «Бугундан кейин отангга дарду азоб бўлмас», дедилар. Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) вафот этганларида, Фотима (алайҳас салом): «Эй отажон, отам Парвардигорнинг даъватини ижобат этдилар. Эй отажон, жаннатул Фирдавс отамнинг жойларидир. Эй отажон, отамнинг вафотлари хабарини Жаброил (алайҳис салом)га айтурмиз», дедилар. Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) дафн этилгач, Фотима (алайҳас салом): «Эй Анас, Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг устларига тупроқ ташлашга кўнглингиз бўлдимми?!», дедилар».

Манба: Муҳаммад ибн Исмоил Ал-Бухорий, «Саҳийҳул Бухорий», 67-Китобул Мағозий, 78-Бобу марозун-Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам ва вафаатуҳу, 4193-ҳадис.

Энди яна айтинг-чи, аёлларнинг саййидаси ва сарвари бўлган ҳазрати Фотимаи Заҳро (саломуллоҳи алайҳо) оталари Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг вафотларида куюниб, нола қилиб аздор бўлишларини ҳам бидъат деб билиб, бундай хатти-ҳаракатлар мусулмончилик хулқига тўғри келмайди, деб айта оласизми?!

Мўминлар амири ҳазрати Али (алайҳис салом) билан бирга Ибн Аббос Карбало диёридан ўтаётганларида қаттиқ йиғлаганлари ҳақида Аҳли суннатнинг мўътабар манбаларида айтилган. Ибн Аббос бу ҳақда шундай ривоят қилади:

Биз Сиффийн жангида ҳазрати Али (алайҳис салом) билан биргаликда Найнаво [Карбалонинг бошқа номи] диёридан ўтаётганимизда, ул ҳазрат менга дедилар:

«يا ابن عباس! أتعرف هذا الموضع؟ قلت له: ما أعرفه يا أمير المؤمنين فقال عليه السلام: لو عرفته كمعرفتي لم تكن تجوزه حتى تبكي كبكائي، قال: فبكي طويلاً حتى اخضلت لحيته وسالت الدموع على صدره وبكينا معاً وهو يقول: أوه أوه مالي ولآل أبي سفيان، مالي ولآل حرب، حزب الشيطان وأولياء الكفر صبراً أبا عبدالله... ثم بكى بكاءً طويلاً وبكينا معه حتى سقط لوجهه وغشّ عليه طويلاً ثم أفاق».

«Эй Ибн Аббос, бу ерни танийсанми? Мен: «Йўқ, бу ерни танимайман эй мўминлар амири», дедим. Шунда ул ҳазрат: «Агар мен таниганимдек бу ерни танисанг эди, менинг йиғлаганимдек йиғламай туриб бу ердан ўтмасдинг», дедилар. Ибн Аббос айтади: Кейин ул ҳазрат узоқ йиғладилар, токи соқоллари ҳўл бўлиб, кўз ёшлари кўксиларига оқди ва биз ҳам у зот

билан бирга йигладик. Ҳазрати Али *(алайҳис салом)* йиглаган ҳолда: «Ажабо! Абу Суфён хонадонининг ва Ҳарб хонадонининг, шайтон гуруҳи ва куфр авлиёларининг мен билан нима иши бор!», дедилар ва сўзларида давом этиб: «Эй Абу Абдуллоҳ, [фарзандим Ҳусайн,] сабр қилгин», дедилар-да, кейин узоқ йигладилар ва биз ҳам ул ҳазрат билан бирга йигладик. Токи, у зот [кўп йиглашдан] юзлари билан ерга йиқилиб, узоқ вақт ҳушдан кетдилар. Сўнгра ул ҳазрат ўзларига келдилар».

Манба: Сибт ибн Жавзий, «Тазкиратул хавос», 225-бет. Ҳофиз Абул Муаййид Хоразмий, «Мақталул Ҳусайн», 162-бет.

Мўминлар амири ва тақводорлар сардори ҳазрати Али *(алайҳис салом)* Карбало заминидан ўтаётганларида у ерда тўхтаб келажакда рўй берадиган Карбало фожеасини хотирлаб ҳушдан кетгунча узоқ ва қаттиқ йиғлашларини бидъат амал деб билиб, бундай хатти-ҳаракатлар мусулмончилик хулқига тўғри келмайди, деб айтишга тилингиз борадими?!

Бу ҳақда шиа ва аҳли суннатнинг ҳадисий ва тарихий китобларида кўплаб ҳадислар ва ривоятлар келган. Ҳатто айрим Улул-Азм [мустақил шарият ва китоб соҳиби бўлган] пайғамбарларнинг Карбало заминидан ўтаётганда у ерда тўхтаб, сўнгги пайғамбар Муҳаммад Мустафо *(соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)* фарзанди шаҳид бўлиши ҳақида хабар бериб йиғлаганликлари ҳадисий ва тарихий китобларда айтилган.

Энди «агар мусулмончилик хулқида дод-фарёд солиб, ўнгу сўлга қарамай ҳар ёққа лаънатлар ёгдириб мотам тутиш бўлсайди, Ҳусайннинг бобоси, коинотнинг қуёши - Пайғамбаримизнинг *(алайҳиссалом)* вафоти куни бунга лойиқроқ эди», деган гапга келсак, дастлаб шуни айтмоқлик лозимки, шиалар пайғамбаримиз Муҳаммад Расулуллоҳ *(соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)*нинг Аҳли-Байтларига зулм қилган золим кимсаларга лаънатлар айтишлари Аллоҳнинг ҳикматли каломи бўлмиш Қуръони Каримнинг кўрсатмасига биноандир. Қуръони Каримда бу борада шундай марҳамат қилинган:

﴿وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ﴾

«Ва жаннат эгалари дўзах эгаларига қараб: «Бизлар Парвардигоримиз бизга берган ваъданинг ҳақ эканини топдик. Сизлар ҳам Парвардигорингиз ваъда қилган нарсанинг ҳақ эканини топдингизми?!», деб нидо қиладилар. Улар:

«Ҳа», дерлар. Шунда улар ўрталарида бир жарчи: «Золимларга Аллоҳнинг лаънати бўлсин!», деб жар солади. (Аъроф сураси, 44-оят)

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۗ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ﴾

«Аллоҳга нисбатан ёлгон тўқиган кимсадан ҳам золиброқ ким бор? Ундай кимсалар Парвардигорларига рўбарў қилинурлар ва ҳамма гувоҳлар: «Ана шулар Парвардигорлари шаънига ёлгон сўзларни айтганлардир», дерлар. Огоҳ бўлингким, Аллоҳнинг лаънати золимларга бўлсин!». (Худ сураси, 18-оят)

Демак, юқоридаги икки ояти каримага кўра, «Золимларга Аллоҳнинг лаънати бўлсин!», деб золим кимсаларга лаънатлар ёғдирилган. Лаънатлаш ва лаънат айтишнинг маъноси Аллоҳ таолонинг раҳматидан узоқлаштиришни Ундан сўраш бўлиб, шиалар Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) Аҳли-Байтларига зулму жафо қилишга асос солиб, Сарвари коинотдан кейин Мадинаи Мунавварада у зотнинг нуридийдалари ҳазрати Фотимаи Заҳро (саломуллоҳи алайҳа)нинг уйларига бостириб бориб кўп ноҳақликларга кўл уриб, Карбало фожеаси рўй беришига замин яратган илк золимларга ҳамда Карбало фожеасида Сарвари оламнинг Аҳли-Байтлари бўлмиш Имом Ҳусайн (алайҳис салом)ни, ул ҳазратнинг фарзандларини, биродарларини ва ёр-асҳобларини қатл этиш билан Ислом тарихида ўта буюк зулм ва жиноят содир этган кимсаларга лаънатлар айтиб мотам тутадилар. Бундай золим кимсалар ҳақида Қуръони Каримда шундай дейилган:

﴿وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ﴾

«Ва золим кимсалар қай оқибат томон кетаётганликларини билиб олулар». (Шуаро сураси, 227-оят).

Шундай қилиб, шиаларнинг золимларга лаънатлар ёғдириб мотам тутиши Қуръони Каримнинг юқоридаги икки оятига мувофиқ ҳамда Сарвари коинот Али-Байтларини яхши кўриш кераклиги ҳақидаги Шўро сурасининг 23-ояти кўрсатмасига биноандир. Демак, шиалар пайғамбаримиз Муҳаммад Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) Аҳли-Байтларига бўлган муҳаббатлари сабабли у буюк зотларнинг бошларига келтирилган бало-мусибатларни ва уларнинг энг оғири бўлмиш Карбало фожеасини хотирлаб, кўз ёши тўкиб йиғлайдилар ва мотам тутадилар. Зеро, шиалар бажарадиган ушбу амаллар Қуръони Карим кўрсатмаларига мувофиқдир. Аммо афсуски бошқа тоифадаги

мусулмонлар ушбу ҳақиқатдан беҳабар ва баъзан бепарво бўлиб, хатто уни фаҳмлашдан ҳам ожиздирлар.

Яна ушбу шубҳада: «*Ҳар ёққа лаънатлар ёгдириб мотам тутиш бўлсайди, Ҳусайннинг бобоси, коинотнинг қуёши - Пайғамбаримизнинг (алайҳиссалом) вафоти кунни бунга лойиқроқ эди*» деб айтилган гапнинг навбатдаги жавобига келсак, дастлаб шуни таъкидлаб айтиш лозимки, Имом Ҳусайн *(алайҳис салом)*нинг инқилобий ҳаракатлари ул ҳазратнинг боболари Муҳаммад Расулуллоҳ *(соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)* машаққат ва қийинчиликлар билан 23 йил давомида Аллоҳ таоло томонидан олиб келган Ислом динини сақлаб қолиш ва уни қайта жонлантиришга қаратилган эди. Зеро, Абу Суфённинг ўғли Муовия ҳукумат тепасига келиши билан Ислом динининг қадриятлари ва кўрсатмалари мусулмонлар орасида шу даражада ўзгардики, Исломдан фақатгина курук бир ном қолди, холос. Ушбу ном ҳам Муовия ўлимидан сўнг Язиднинг тахт тепасига келиши билан буткул нобуд бўлиш ҳолатига келди. Бу ҳақда Имом Ҳусайн *(алайҳис салом)*нинг ўзлари шундай деб марҳамат қилганлар:

إِنِّي لَمْ أَخْرُجْ أَشْرًا وَلَا بَطْرًا وَلَا مُفْسِدًا وَلَا ظَالِمًا وَإِنَّمَا خَرَجْتُ لِطَلَبِ الْإِصْلَاحِ فِي أُمَّةٍ جَدِّي أُرِيدُ أَنْ أَمُرَ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَسِيرَ بِسِيرَةِ جَدِّي وَأَبِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

«*Дарҳақиқат, мен исён ва худбинлик юзасидан ёки бўйин товлаш ва такаббурлик юзасидан ёки фасод-бузгунлик қилиш ёхуд зулму адолатсизлик юзасидан чиқиш қилмадим, балки мен бобом Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)нинг умматларини ислоҳ қилиш учун оёққа турдим. Мен яхшиликка буюриб, ёмонликдан қайтармоқчиман ҳамда мен бобом Расулуллоҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) ва отам Али ибн Абу Толиб (алайҳис салом)нинг йўлларидан бормоқчиман*».

Манба: Хатиб Хоразмий, «*Мақталул Ҳусайн*», 1-жилд, 188-бет.

Имом Ҳусайн *(алайҳис салом)*нинг келажакдаги бундай улкан ишларидан ғайбий илм ила олдиндан хабардор бўлган ҳазрати Расулуллоҳ *(соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам)* ўз набиралари Имом Ҳусайн *(алайҳис салом)* ҳақида шундай деб марҳамат қилганлар:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «حُسَيْنٌ مِنِّي وَأَنَا مِنْ حُسَيْنٍ، أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ أَحَبَّ حُسَيْنًا».

«*Ҳусайн мандан ва мен ҳам Ҳусайнданман. Ҳусайнни севган кишини Аллоҳ ҳам севсин*».

Манба: Аҳмад ибн Ҳанбал, «Муснаду Аҳмад ибн Ҳанбал», 29-жилд, 103-бет, 17560-ҳадис.

Демак, «агар мотам тутиш бўлсайди, Ҳусайннинг бобоси, коинотнинг қуёши - Пайғамбаримизнинг (алайҳиссалом) вафоти куни бунга лойиқроқ эди» деб билдирилган фикр-мулоҳаза мутаассиблик юзасидан ўйлаб ўлчамай илгари сурилган. Чунки, Имом Ҳусайн (алайҳис салом)нинг инқилобий ҳаракатлари Пайғамбаримиз олиб келган Ислом динини сақлаб қолиш ва уни қайта жонлантириш учун бўлиб, ушбу улкан иш сабабли Сарвари коинот: «Ҳусайн мендан ва мен ҳам Ҳусайнданман» деб марҳамат қилганлар. Ул зотнинг «Ҳусайн мендан», деб айтишлари маълум ва тушунарли, лекин «Мен ҳам Ҳусайнданман», деб айтишлари эса айнан Имом Ҳусайн (алайҳис салом)нинг Ислом динини сақлаб қолиб, уни қайта жонлантиришга қаратилган инқилобий ҳаракатларига ишорадир. Зеро, Имом Ҳусайн (алайҳис салом) ўзларининг инқилобий ҳаракатлари билан буткул нобуд бўлиш ҳолатига келиб қолган Ислом динини сақлаб қолиб, уни қайта жонлантирдилар. Шунинг учун, Сарвари коинот ўзларини Имом Ҳусайн (алайҳис салом)дан деб билганлар.

Бу айтилганлардан ташқари, шуни эслатиб ўтиш лозимки, Ислом оламида Карбало воқеасидан оғирроқ фожеа ва мусибат юз бермаган. Шунинг учун ҳам, пайғамбаримиз Муҳаммад Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) келгусида содир бўладиган Карбало воқеасини эслаб йиғлаганлар ҳамда ул зот ўз саҳобалари билан бирга мотам мажлиси барпо этганлар. Карбало фожеаси нақадар оғир мусибат эканлигини билиш учун Аҳли суннатнинг буюк уламолари айтган сўзларни кўздан кечирамиз:

لما قتل الحسين مكثنا سبعة أيام إذا صلينا فنظرنا إلى الشمس على أطراف الحيطان كأنها الملاحف المعصفرة ونظرنا إلى الكواكب يضرب بعضها بعضاً.

«Имом Ҳусайн ўлдирилганида, етти кеча-кундуз қуёш нури деворлар устига тушганига қараганимизда, гўё улар устига қизил пардалар тортилганидек кўринарди ва юлдузларга қараганимизда эса, улар бир-бирига урилайтгандек эди».

Манба: Миззий, «Таҳзийбул камол», 6-жилд, 432-бет. Табароний, «Ал-Муъжамул Кабийр», 3-жилд, 114-бет. Ибн Асокир, «Тариху Мадинати Дамашқ», 14-жилд, 227-бет. Ҳофиз Нуриддин Али ибн Абу Бакр Ал-Ҳайсамий, «Мажмаъуз-завоид ва манбаъул-фавоид», 9-жилд, 197-бет, Бобу манокибил Ҳусайн ибн Али. Ҳофиз Шамсиддин Аз-Заҳабий, «Сияру аъламин-нубалааи»,

3-жилд, 312-бет. Ҳофиз Шамсиддин Аз-Заҳабий, «Тарихул ислом ва вафаётил машоҳийр вал-аълум», 5-жилд, 15-бет.

Ҳофиз Шамсиддин Аз-Заҳабий Ибн Сийрийндан шундай ривоят қилади:

لم تبتك السماء على أحد بعد يحيى عليه السلام إلا على الحسين.

«Яҳё ибн Закариё алайҳиссаломдан кейин Ҳусайндан бошқа ҳеч кимга осмон йиғламади».

Манба: Ҳофиз Шамсиддин Аз-Заҳабий, «Сияру аълаамин-нубалааи», 3-жилд, 312-бет. Ибн Асокир, «Тариху Мадинати Дамашқ», 14-жилд, 225-бет.

Ҳофиз Шамсиддин Аз-Заҳабий шундай ривоят қилади:

«لما أن قتل الحسين بن علي مطرت السماء دماً فأصبحت وكل شيء لنا ملآن دماً».

«Ҳусайн ибн Али ўлдирилганида, осмондан қон ёғилди ва биз нимага қўл текизсак, қонга бўялган эди».

Манба: Ҳофиз Шамсиддин Аз-Заҳабий, «Сияру аълаамин-нубалааи», 3-жилд, 312-бет. Ибн Асокир, «Тариху Мадинати Дамашқ», 14-жилд, 227-бет. Миззий, «Таҳзийбул камол», 6-жилд, 433-бет. Микризий, «Имтоъул асмоъ», 12-жилд, 241-бет. Ибн Ҳиббон, «Ас-Сиқот», 5-жилд, 487-бет.

لما قتل الحسين اسودّت السماء وظهرت الكواكب نهاراً، حتى رأيت الجوزاء عند العصر وسقط التراب الأحمر.

«Ҳусайн ўлдирилганида, осмон қоронгулашиб, кундузи чоғи юлдузлар кўринди. Кечқурун пайти эса мен Жавзо юлдузини кўрдим ва осмондан қизил тупроқлар ёғиларди».

Манба: Ҳофиз Ибн Ҳажар Асқалоний, «Таҳзибут-таҳзиб», 2-жилд, 305-бет. Ибн Асокир, «Тариху Мадинати Дамашқ», 14-жилд, 227-бет. Миззий, «Таҳзийбул камол», 6-жилд, 432-бет. Ибн Асокир, «Тариху Мадинати Дамашқ», 14-жилд, 226-бет.

Табароний Зухарийдан шундай ривоят қилади:

لما قتل الحسين بن علي رضي الله عنه لم يرفع حجر بيت المقدس إلا وجد دم عبيط.

«Ҳусайн ибн Али разияллоҳу анҳу ўлдирилганида, Байтул-Мақдисда [яъни Қуддусда] кўтарилган ҳар бир тошнинг тагида лахта қон бор эди».

Манба: Табароний, «Ал-Муъжамул Кабийр», 3-жилд, 113-бет.

Бинобарин, Карбало воқеа-ҳодисаси Ислом оламида рўй берган энг оғир ва энг улкан фожеа ва мусибат бўлганини, Имом Ҳусайн (алайҳис салом)нинг инқилобий

ҳаракатлари Расулulloҳ (соллаллоҳу алайҳи ва олиҳи васаллам) олиб келган Ислом динини сақлаб қолиб, уни қайта жонлантириш учун бўлганини ҳамда Сарвари оламнинг ўзлари набилари Имом Ҳусайн (алайҳис салом) бошига тушадиган ўта оғир мусибатларни хотирлаб, саҳобалар билан бирга мотам мажлисини ташкил этганликларини назарга олсак, «агар мотам тутиш бўлсайди, Ҳусайннинг бобоси, коинотнинг қуёши - Пайгамбаримизнинг (алайҳиссалом) вафоти кунни бунга лойиқроқ эди», деб айтилган гап нақадар бемаъни ва асоссиз экани ошкора маълум бўлади.

Сўзимиз ниҳоясида шуни айтиш жоизки, Ашуро воқеаси нафақат шиалар учун, балки бутун дунё аҳли учун улкан сабоқдир. Христиан динининг арабзабон олимларидан бўлган Антуан Баро исмли шахс Имом Ҳусайн (алайҳис салом) ҳақида «Ал-Ҳусайну фил-фикр ал-Масиҳий» номли бир китоб ёзган бўлиб, ушбу китоб ҳозиргача дунёнинг 53 тилига таржима қилинган. У ушбу китобда айтади:

لو كان الحسين منّا لنشرنا له في كل أرض رايةً ولأقمنا له في كل أرض منبراً ولدعونا النَّاسَ إلى المسيحية باسم الحسين.

«Агар Ҳусайн биздан бўлса эди, унинг учун ҳар бир заминда бир байроқни кўтарардик ва унинг учун ҳар бир ерда бир минбар ташкил этиб, Ҳусайн номи билан одамларни насронийликка чақирар эдик».

Манба: Антуан Баро, «Ал-Ҳусайну фил-фикр ал-Масиҳий», 357 ва 358-бетлар; www.scribd.com/doc/18759058/null

Имом Ҳусайн (алайҳис салом) ўзларининг инқилобий ҳаракатлари билан дунёнинг зулм ва адолатсизлик остида қолган барча мазлум халқларига муқоамат, яъни зулмга қарши туриш ҳамда басийрат ва огоҳлик дарсини ўргатдилар. У ҳазрат инсонларга душманга қарши туриш қандай бўлишини амалда кўрсатиб бердилар.

NAJOTKEMASL.NET – Xalqaro Islomiy Axborot va Tadqiqot Markazida tayyorlandi.